

Gemeenteraad Nieuwkoop

datum 20 november 2024
uw brief/kenmerk
zaaknummer 396539
behandeld door Maud van der Salm & Katy Elisabeth van Netten
betreft Motie vaccinatiegraad vervolg
bijlage(n) Presentatie GGD en Motie vaccinatiegraad in de Preventieagenda

Beste leden van de raad,

Met deze brief willen we uw raad informeren over het vervolg van de motie 'Vaccinatiegraad in de preventieagenda'.

Tijdens de behandeling van de Lokale Preventieagenda Sociaal domein op 1 februari 2024 (2024-006) heeft de raad een motie aangenomen over de vaccinatiegraad in onze gemeente. De motie stelt het doel om ten eerste de vrijwillige vaccinatiegraad onder onze schoolkinderen voor de HPV-vaccinaties tenminste 10% boven het landelijk gemiddelde te krijgen. Ten tweede mag de vaccinatiegraad voor de overige vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) niet dalen ten opzichte van 2023.

Op 10 oktober hebben de artsen van de GGD (onderdeel van Hecht) u middels een presentatie geïnformeerd over de stand van zaken in Nieuwkoop. Deze brief is een aanvulling op de presentatie. We lichten de volgende zaken toe:

- wat de wettelijke kaders en financiering zijn;
- hoe het RVP in onze gemeente wordt uitgevoerd;
- wat de huidige vaccinatiegraad is;
- de redenen van de dalende vaccinatiegraad;
- welke initiatieven ter bevordering van de vaccinatiegraad er reeds zijn;
- wat we verder nog kunnen doen;
- en hoe de monitoring verloopt.

Wettelijke kaders

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bepaalt de inhoud van het RVP. De minister wordt hiervoor geadviseerd door de Gezondheidsraad. In opdracht van de minister is het Centrum Infectieziektebestrijding van het RIVM verantwoordelijk voor de regie van het programma. Daaronder valt: de vaststelling van de kaders voor het RVP, de ontwikkeling van richtlijnen en deskundigheidsbevordering voor de uitvoering, coördinatie van de communicatie over het RVP en de controle en evaluatie van het vaccinatieprogramma. De gemeenten zijn formeel verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van de vaccinaties. De gemeenten hebben de uitvoering van het RVP belegd bij de

De wettelijke publicaties vindt u op [overheid.nl](https://www.overheid.nl). Abonneer u via www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt.

Gemeente Nieuwkoop	Telefoon:	14 0172 (geen netnummer nodig)
Bezoekadres:	Postadres:	
Klant Contact Centrum, Teylersplein 1	Postbus 1	info@nieuwkoop.nl
2441 LE Nieuwveen	2460 AA Ter Aar	www.nieuwkoop.nl

Volg de gemeente op Facebook: <https://facebook.com/GemeenteNieuwkoop> of twitter: <https://twitter.com/gemnieuwkoop>

Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Daarnaast dragen ook verloskundig zorgverleners (vaccinatie hepatitis B-0 en voorlichting betreffende vaccinaties voor zwangeren) en kinderartsen zorg voor de uitvoering. Het JGZ is onderdeel van Hecht. Gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Hecht financieren het RVP via de Bijdrage Per Inwoner/Bijdrage Per Kind (BPI/BPK). Het is niet waarschijnlijk dat er extra middelen voor uitvoering van het RVP beschikbaar komen vanwege de korting op het gemeentefonds.

Uitvoering RVP in Nieuwkoop

In de gemeente Nieuwkoop verloopt de uitvoering van het RVP als volgt:

- De maternale vaccinaties (vaccineren van zwangere vrouwen) gebeurt met individuele consulten door de JGZ.
- Zuigelingen en peuters (voorschoolse leeftijd) krijgen inentingen via individuele consulten bij de JGZ. De inentingen voor deze kinderen worden gegeven in de drie CJG-locaties in de gemeente in de kernen Ter Aar, Nieuwveen en Nieuwkoop.
- Schoolgaande kinderen worden gevaccineerd in groepsessies. Hiervoor ontvangen zij een oproep thuis. De BMR en DTP vaccinaties rond 9 jaar worden momenteel gegeven in kleinere groepsessie op de CJG's. De HPV en MenACWY in sporthal de Steupel¹.

De huidige vaccinatiegraad

Het RIVM heeft op 20 juni 2024 een rapport gepubliceerd over de vaccinatiegraad van het RVP in Nederland voor rapportagejaar 2024. Een vaccinatiegraad van 95% of meer beschermt de bevolking en zorgt voor voldoende groepsimmunitet. Uit het rapport blijkt dat de vaccinatiegraad in ons land voor de meeste vaccinaties bij baby's en kleuters (0-2 jaar) vrijwel gelijk is gebleven in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. Wel is te zien dat tussen 2014 en 2024 het percentage 2-jarigen dat alle vaccinaties volgens RVP-schema ontvangen heeft daalt van 91,2% naar 83,7%. Deze leeftijdscategorie krijgt de vaccinaties tegen het rotavirus, difterie, kinkhoest, tetanus, polio, hepatitis B, pneumokokken, bof, mazelen, rodehond, meningokokken typen A, C, W en Y, en haemophylus influenzae type B. Onder oudere kinderen (2-18 jaar) zet de dalende trend verder in. Deze leeftijdsgroep krijgt herhalingsvaccinaties tegen de meeste voorgenoemde vaccinaties en vaccinaties tegen HPV.

In de bijgevoegde presentatie van de GGD ziet u de ontwikkelingen van de vaccinatiegraad in onze gemeente weergegeven in grafieken. Ook in Nieuwkoop is voor bepaalde vaccinaties een dalende trend te zien, overeenkomstig het landelijke beeld. De vaccinatiegraad is in onze gemeente in alle gevallen hoger dan het landelijke cijfer. Tijdens de presentatie van de GGD-artsen (zie bijlage 2) bent u verder geïnformeerd over de stand van zaken in onze gemeente.

Redenen van dalende vaccinatiegraad

Het ministerie van VWS constateert drie oorzaken van de dalende vaccinatiegraad:

1. Preventieparadox: doordat vaccins zo goed werken, en vele ziekten waartegen gevaccineerd wordt uit het straatbeeld zijn verdwenen, is de noodzaak van vaccineren voor steeds meer mensen onduidelijk.
2. Dalend vertrouwen: het vertrouwen in de overheid in algemene zin en in vaccinaties is gedaald. Deze tendens is versterkt tijdens de COVID19-pandemie.
3. Verandering van mediagebruik en verspreiding desinformatie: steeds meer mensen halen hun informatie uit andere bronnen dan de folder, brief of website van het RIVM en de JGZ. Internet in algemene zin vormt een steeds belangrijker bron voor informatie en ook de rol van sociale media hierin is groot. Op internet en sociale

¹ BMR staat voor bof, mazelen, rode hond. DTP staat voor difterie, tetanus, polio. HPV staat voor humaan papillomavirus. MenACWY staat voor meningokokkenbacteriën uit de groepen A,C,W en Y.

media is veel desinformatie over vaccinaties te vinden. Voor ouders is het lastig de juiste- van de onjuiste informatie te onderscheiden

Op pagina 14 van de bijlage kunt u in figuur 5 de redenen voor niet (volledig) gevaccineerde kinderen in Nieuwkoop vinden. In de gemeente Nieuwkoop spelen dezelfde factoren als landelijk. Kritische prikkers zijn veruit de grootste groep in onze gemeente. Daarnaast besluiten ouders om hun kinderen niet te laten vaccineren vanwege medische, praktische en religieuze redenen. Of omdat zij pas nieuw zijn in de gemeente. Ook hebben wij geïnformeerd bij de huisartsen in onze gemeente. Zij laten weten weinig of geen vragen te krijgen en kunnen daarom niet aangeven waarom mensen afzien van deelname aan het RVP. Als zij wel vragen krijgen, verwijzen zij meestal door naar de JGZ.

Initiatieven om de vaccinatiegraad te verhogen

Landelijk en lokaal is er veel aandacht voor de dalende vaccinatiegraad. Landelijk zijn er recent twee initiatieven om het vertrouwen in het RVP en de vaccinatiegraad te verhogen. In juli 2022 is de aanpak 'Vol vertrouwen in vaccinaties' ([file \(overheid.nl\)](#)) inzake het vaccinatiebeleid gestart. Deze aanpak richt zich op drie actielijnen:

1. het bewaken en het versterken van het vertrouwen;
2. het verstevigen van de informatievoorziening;
3. het vergroten van de toegankelijkheid.

In april 2024 heeft voormalig staatssecretaris van Ooijen een kamerbrief gestuurd met tien extra acties om het vertrouwen in het RVP te verhogen ([file \(overheid.nl\)](#)). Deze acties zijn gericht op het tegengaan van desinformatie, wijkgerichte aanpak en het onderzoeksprogramma SocioVax ([SocioVax: sociaalwetenschappelijk onderzoek naar vaccineren | RIVM](#)) voor inzicht in keuzes omtrent vaccineren.

De JGZ volgt de landelijke ontwikkelingen op de voet en evalueert voortdurend haar werkwijze. In de regio Hollands Midden, waar onze gemeente onder valt, heeft de JGZ veel aandacht voor omgevingsdeterminanten zoals de sociale, fysieke en economische omgeving en de organisatie van de vaccinaties. Ook zet de JGZ in op de persoonlijke determinanten zoals kennis en bewustzijn, attitude, gezondheidsvaardigheden en risico-inschatting. Dit komt terug in de volgende handelwijze:

- Iedereen heeft de mogelijkheid om gratis mee te doen aan het RVP;
- Vaccinaties zijn dicht bij huis beschikbaar. Momenteel onderzoekt Hecht een kostenneutrale nieuwe werkwijze waarbij schoolgaande kinderen voortaan op de CJG-locaties worden gevaccineerd.
- Er is een inhaal- en bijzonderhedenspreekuur;
- Vanuit de staf wordt aangesloten bij periodieke landelijke overleggen met RIVM. Tijdens deze overleggen worden ervaringen en nieuwe inzichten rondom het rijksvaccinatieprogramma uitgewisseld. Tevens nemen JGZ medewerkers deel aan vaste prikdag. Een jaarlijks terugkerend congres over allerlei ontwikkelingen op het gebied van vaccinaties.
- Er is extra aandacht voor vaccinaties tijdens consulten van de JGZ;
- De artsen van de JGZ passen beproefde gesprekstechnieken toe. Zij gaan niet in debat, maar voeren de dialoog met inwoners;
- Er is aandacht voor prikangst. De JGZ medewerkers in de gemeente Nieuwkoop zijn geschoold in de methodiek van Skills4Comfort. [Skills4Comfort – Training om angst en pijn bij patiënten te verminderen](#). Kinderen die te angstig zijn om tijdens een groepssessie gevaccineerd te worden, krijgen de mogelijkheid om binnen een rustigere setting gevaccineerd te worden in een aparte ruimte of tijdens het inhaal- en bijzonderheden spreekuur in Alphen (beperkt plek).

Conclusie en aanbeveling

De vaccinatiegraad in de gemeente Nieuwkoop ligt ruim boven het landelijke gemiddelde, hoewel ook bij onze gemeente voor bepaalde vaccinaties een dalende trend zichtbaar is. Wel of niet vaccineren gaat over gedrag en daarom zijn er geen snelle oplossingen. Landelijk en lokaal worden al acties ondernomen om het vertrouwen in het RVP te vergroten en de informatievoorziening te verstevigen. In onze gemeente richten we ons op initiatieven om de vaccinatiegraad te verhogen die aansluiten bij de landelijke initiatieven en vallen binnen de huidige financiële middelen. De belangrijkste reden van niet-vaccineren in onze gemeente is de kritische attitude van inwoners tegenover vaccinaties. We gaan daarom in gesprek met relevante stakeholders zoals Hecht en de middelbare scholen in de regio over de mogelijkheden om informatievoorziening verder te versterken. We onderzoeken onder andere of het effectief is om lokale campagnes op sociale media in te zetten en de informatievoorziening via middelbare scholen te stimuleren.

Monitoring

De uitkomst van de gesprekken en de daaruit voortvloeiende acties zullen deel uit maken van de tussentijdse evaluatie van de Lokale Preventie Agenda van het Sociaal Domein in Q4 2025.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en beschouwen de motie 'Vaccinatiegraad in de preventieagenda' als afgehandeld.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

Robbert-Jan van Duijn
Burgemeester

Nicolette Caspers
Gemeentesecretaris